

ΡΑΪΑ ΣΗΗΑΔΕΗ

ΥΠΟΨΗΦΙΟΣ ΓΙΑ ΤΟ NATIONAL BOOK AWARD

ΤΙ ΦΟΒΑΤΑΙ

ΤΟ ΙΣΡΑΗΛ

ΑΠΟ ΤΗΝ

ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ;

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΚΑΒΑΛΛΙΕΡΑΚΗΣ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΘ

ΤΙ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΟ ΙΣΡΑΗΛ ΑΠΟ ΤΗΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ;

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Πρώτη έκδοση Μάιος 2024

Τίτλος πρωτοτύπου Raja Shehadeh, *What does Israel fear from Palestine?*, Profile Books, 2024

Επιμέλεια – Διόρθωση τυπογραφικών δοκιμίων Χρήστος Γιαμαρέλλος
Σχεδιασμός εξωφύλλου Ρεντουάν Αμζλάν

© 2024, Raja Shehadeh

© 2024, Εκδόσεις **ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ** (για την ελληνική γλώσσα)

Το κείμενο βασίζεται σε διάλεξη που δόθηκε στο SOAS, University of London και στο Ritsumeikan University (Ιαπωνία), το 2016, ενώ συμπληρώθηκε και αναθεωρήθηκε το 2024.

ISBN 978-618-03-4105-8

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 84105

Κ.Ε.Π. 6177, κ.π. 20333

Το παρόν έργο πνευματικής ιδιοκτησίας προστατεύεται κατά τις διατάξεις του Ελληνικού Νόμου (Ν. 2121/1993 όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει σήμερα) και τις διεθνείς συμβάσεις περί πνευματικής ιδιοκτησίας. Απαγορεύεται απολύτως η άνευ γραπτής άδειας του εκδότη κατά οποιοδήποτε μέσο ή τρόπο αντιγραφή, φωτοανατύπωση και εν γένει αναπαραγωγή, εκμίσθωση ή δανεισμός, μετάφραση, διασκευή, αναμετάδοση στο κοινό σε οποιαδήποτε μορφή (ηλεκτρονική, μηχανική ή άλλη) και η εν γένει εκμετάλλευση του συνόλου ή μέρους του έργου.

Εκδόσεις ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα

τηλ.: 211 3003500, fax: 211 3003562

metaixmio.gr • e-mail: metaixmio@metaixmio.gr

Κεντρική διάθεση

Ασκληπιού 18, 106 80 Αθήνα

τηλ.: 210 3647433, fax: 211 3003562

Βιβλιοπωλεία ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

• Ασκληπιού 18, 106 80 Αθήνα

τηλ.: 210 3647433, fax: 211 3003562

• Πολυχώρος, Ιπποκράτους 118, 114 72 Αθήνα

τηλ.: 211 3003580, fax: 211 3003581

RAJA SHEHADEH

ΤΙ ΦΟΒΑΤΑΙ
ΤΟ ΙΣΡΑΗΛ
ΑΠΟ ΤΗΝ
ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ;

ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ: Στέφανος Καβαλλιεράκης

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

Στον Άντριου Φράνκλιν
φίλο, εκδότη και επί σειρά ετών επιμελητή

Οι υποσελίδες σημειώσεις ανήκουν στον μεταφραστή.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Χάρτης	11
ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ	
Πώς φτάσαμε ως εδώ;	13
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ	
Ο πόλεμος της Γάζας, 2023-2024.	87
Σημειώσεις	123

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΠΩΣ ΦΤΑΣΑΜΕ ΩΣ ΕΔΩ;

Τα τέλη της δεκαετίας του 1980 και οι αρχές της δεκαετίας του 1990 ήταν μια εποχή ελπίδας για την ανθρωπότητα. Ο Ψυχρός Πόλεμος έμοιαζε να έχει τελειώσει. Το καλοκαίρι του 1987, ο Ντέιβιντ Μπόουι τραγούδησε στο Τείχος του Βερολίνου, σαν να προετοιμάζε αυτό που θα συνέβαινε δύο χρόνια αργότερα στο ίδιο σημείο, στις 9 Νοεμβρίου 1989, όταν ο εκπρόσωπος Τύπου του Ανατολικογερμανικού Κομμουνιστικού Κόμματος ανακοίνωσε την αλλαγή στις σχέσεις της πόλης με τη Δύση: τα μεσάνυχτα, οι πολίτες της Ανατολικής Γερμανίας θα ήταν ελεύθεροι να διασχίσουν τα σύνορα της χώρας.

Το Τείχος είχε πέσει.

Στο μεταξύ, στη Νότια Αφρική σημειώνονταν θετικές εξελίξεις, συνεπεία των εκλογών που είχαν προγραμματιστεί για τις 27 Απριλίου 1994, στις οποίες μπορούσαν να ψηφίσουν όλοι οι Νοτιοαφρικανοί, ανεξαρτήτως χρώματος. Όταν η χώρα κατάργησε την Population Registration Act,* με την οποία είχαν ανασταλεί τα δικαιώματα στη βί-

* Η τριπλή διάκριση των Νοτιοαφρικανών πολιτών σε μαύρους, λευκούς και μεικτούς.

ση του φυλετικού διαχωρισμού, το σύστημα του απαρχαίνι είχε ουσιαστικά τελειώσει.

Το πρώτο ερώτημα που θα ήθελα να θέσω είναι γιατί ελπιδοφόρα γεγονότα, σαν αυτά τα οποία οδήγησαν στην αποκατάσταση ενδημικών αδικιών, δεν ενέπνευσαν την ισραηλινή κυβέρνηση ώστε να τερματίσει την κατοχή των παλαιστινιακών εδαφών, να επιλύσει τα εκκρεμή ζητήματα μεταξύ Παλαιστινίων και Ισραηλινών, και να προωθήσει μια μακροχρόνια ειρήνη. Ανακύπτουν, λοιπόν, δύο ερωτήματα:

Γιατί η παγκόσμια κοινότητα δεν πίεσε ώστε αυτό να συμβεί και τι ρόλο μπορεί να διαδραματίσει τώρα –αν μπορεί– ο πόλεμος στη Γάζα, με τις τρομακτικές ανθρώπινες απώλειες, σε μια παγκόσμια στροφή προς αυτή την κατεύθυνση;

Δεν υπάρχουν απλές απαντήσεις, αλλά θα ήθελα να προτείνω κάποιους νέους δρόμους σκέψης για αυτά τα ζητήματα.

Στο παρελθόν, όταν ρώτησα αριστερόστροφους Ισραηλινούς φίλους γιατί το τέλος του απαρχαίνι στη Νότια Αφρική δεν αποτέλεσε πηγή έμπνευσης για τους Ισραηλινούς, έλαβα δύο διαφορετικές απαντήσεις. Η πρώτη ήταν ότι οι λευκοί στη Νότια Αφρική πητήθηκαν, ενώ οι Ισραηλινοί όχι. Αυτή η σκέψη με τάραξε, γιατί μου έδειξε ότι θεωρούσαν πως το τέλος της λευκής κυριαρχίας ισοδυνα-

μούσε με το τέλος του λευκού πληθυσμού. Στην πραγματικότητα, αδυνατούσαν να διακρίνουν ότι επρόκειτο για μια νίκη αμφοτέρων των πλευρών. Η δεύτερη –πιο πειστική– απάντηση ήταν ότι οι Ισραηλινοί δεν διέκριναν ομοιότητες με την περίπτωση της Νότιας Αφρικής, κατά συνέπεια πίστευαν πως δεν χρειαζόταν να αναζητήσουν παρόμοια λύση.

Κάποιοι αναγνώστες ίσως αναρωτηθούν γιατί θέτω αυτές τις ερωτήσεις, ενώ οι απαντήσεις είναι προφανείς. Η παγκόσμια κοινότητα έκανε μια προσπάθεια για εξεύρεση λύσης ανάμεσα στα δύο μέρη το 1991, με τη σύγκληση της Διάσκεψης Ειρήνης της Μαδρίτης, παρουσία των αραβικών κρατών και του Ισραήλ. Αυτή κατέληξε στις Συμφωνίες του Όσλο,* που επισφραγίστηκαν με τις περίφημες χειραψίες στον Λευκό Οίκο μεταξύ του Ισραηλινού πρωθυπουργού Γιτζάκ Ράμπιν (Yitzhak Rabin) και του επικεφαλής της Οργάνωσης για την Απελευθέρωση της

* Σύμφωνα με τις Συμφωνίες του Όσλο (1993, 1995) ανάμεσα στο Ισραήλ και στην Οργάνωση για την Απελευθέρωση της Παλαιστίνης, οι δύο πλευρές συμφώνησαν στην αναγνώριση της PLO ως φορέα εξουσιών στη Δυτική Όχθη και τη Λωρίδα της Γάζας για περίοδο πέντε ετών. Οι συμφωνίες προϋπέθεταν τη διεξαγωγή συζητήσεων για τη μόνιμη επίλυση των ζητημάτων των συνόρων, των προσφύγων και της Ιερουσαλήμ. Ωστόσο, δεν κατέληξαν στην ίδρυση παλαιστινιακού κράτους ή στην εξασφάλιση της ειρήνης στην περιοχή.

Παλαιστίνης (PLO) Γιάσερ Αραφάτ (Yasser Arafat), οι οποίες προβλήθηκαν επανειλημμένα στις τηλεοπτικές οθόνες σε όλο τον κόσμο. Αλλά, προτού τεκμηριώσω γιατί αυτά τα γεγονότα δημιούργησαν τελικά μόνο φρούδες ελπίδες, επιστρέφω στη δεύτερη απάντηση των Ισραηλινών για να εξηγήσω την έλλειψη θετικής σκέψης και την αποτυχία σύνδεσης του καθεστώτος του απαρχαίνω στη Νότια Αφρική με την κατάσταση σε Ισραήλ/ Παλαιστίνη.

Για να γίνει κατανοητός ο διαφορετικός τρόπος με τον οποίο οι Ισραηλινοί αντιλαμβάνονται την ιστορία του κράτους τους σε σχέση με τους Παλαιστινίους χρειάζεται να πάμε πίσω στον χρόνο, στα γεγονότα του 1948, τη χρονιά που συγκροτήθηκε το ισραηλινό κράτος, και να σκεφτούμε τη *Νάκμπα* ή, αλλιώς, «Καταστροφή», που είναι ο όρος τον οποίο χρησιμοποιούν οι Παλαιστίνιοι για να περιγράψουν όσα συνέβησαν τότε.

Το Ισραήλ θεωρεί ότι η ένοπλη σύγκρουση του 1948 ήταν πόλεμος ανεξαρτησίας. Αυτό είναι περίεργο, γιατί έτσι υπονοείται ότι κατακτήθηκε η ανεξαρτησία από τους Βρετανούς. Αλλά οι Βρετανοί ήταν εκείνοι που στη Διακήρυξη Μπάλφουρ του 1917, πριν από έναν και πλέον αιώνα, υποσχέθηκαν τη γη, η οποία, στο μεγαλύτερο μέρος της, κατοικούνταν από Παλαιστινίους και Άραβες, στους Εβραίους. Η δήλωση ξεκαθάριζε ότι «η κυβέρνηση της Αυτού Μεγαλειότητος βλέπει θετικά την εγκαθίδρυση στην Παλαιστίνη

ενός εθνικού κέντρου για τον εβραϊκό λαό». Και ήταν οι Βρετανοί εκείνοι που εργάστηκαν προς αυτή την κατεύθυνση, μέσω της Βρετανικής Εντολής της Παλαιστίνης,* από το 1922 ως το 1948, ώστε να διευκολύνουν την ίδρυση ενός εβραϊκού κράτους, σε σύμπτωση με τους όρους λειτουργίας της Εντολής. Υποθέτω ότι το Ισραήλ είχε ανάγκη να τοποθετηθεί ιστορικά με αυτόν τον τρόπο για να θέσει εαυτόν ανάμεσα στα αποαποικιοποιημένα έθνη.

Η νέα χώρα χρειαζόταν, χωρίς καθυστερήσεις, να «ανακαλύψει» εκ νέου την Ιστορία, με τέτοιο τρόπο ώστε να απορρίψει την ύπαρξη αυθεντικών μη Εβραίων κατοίκων, όχι απλώς εξωθώντας τους εκτός της περιοχής, αλλά απομακρύνοντας και κάθε ένδειξη της παρουσίας και της ιστορίας τους σε αυτή τη γη. Προς επίρρωση αυτού του ισχυρισμού, το Ισραήλ χρησιμοποίησε τη Βίβλο ως ιστορικό τεκμήριο, για να υποστηρίξει ότι η εν λόγω γη ανήκε στους Ισραηλινούς προ αμνημονεύτων ετών και πως τους την είχε υποσχεθεί ο παντοδύναμος Θεός.

Με άλλα λόγια, το 1948 έγινε μια προσπάθεια να ξαναγραφτεί η ιστορία της Παλαιστίνης – αυτό ήταν το έτος «μηδέν», από το οποίο θα εκκινούσε μια νέα ιστορία, με

* Η Βρετανική Εντολή της Παλαιστίνης (British Mandate of Palestine) ήταν μια γεωπολιτική οντότητα που δημιουργήθηκε μετά τον Α΄ Παγκόσμιο πόλεμο. Συστάθηκε το 1920 και τερματίστηκε το 1948, με την ίδρυση του κράτους του Ισραήλ.

την εκ νέου σύναξη των Εβραίων στην πατρογονική γη τους, το Ισραήλ. Οι πόλεις και τα χωριά, τα οποία οι Παλαιστίνιοι εξωθήθηκαν να εγκαταλείψουν γρήγορα, ισοπεδώθηκαν και μεμιάς ξεκίνησε άμεσα μια παγκόσμια εκστρατεία για να φυτευτούν δέντρα στα δάση, εκεί όπου υπήρχαν κάποτε χωριά, με σκοπό να εξαλείψουν την προηγούμενη χρήση τους. Σε κάποιες περιπτώσεις, οι καινούργιες ισραηλινές πόλεις καθώς και τα κιμπούτς χτίστηκαν πάνω σε αυτά τα ερείπια, και τους δόθηκαν εβραϊκά ονόματα. Η Εθνική Επιτροπή Ονοματοδοσίας ήταν ένα επίσημο Σώμα το οποίο συστάθηκε από την κυβέρνηση του Ισραήλ ώστε να αντικαταστήσει τα ονόματα που υπήρχαν έως το 1948 με εβραϊκά, αν και τα αραβικά στοίχειωναν την όλη διαδικασία. Έτσι, ο διάσημος κρατήρας Ράμον (Ramon)* στην έρημο Νεγκέβ (Negev) δεν προέρχεται από το εβραϊκό επίθετο *ram*, που σημαίνει «υπερυψωμένο», όπως υποδηλώνεται στα ισραηλινά κρατικά εγχειρίδια, αλλά από την αραβική διάλεκτο της περιοχής Ουάντι Ραμ (Wadi Rum),** ενώ η βουνοκορφή Ναχάλ Ρόντεντ (Nahal Roded) λεγόταν παλαιότερα Ουάντι Ραντάντι (Wadi Raddadi).¹ Μια νέα, υπό διαμόρφωση γεω-

* Γεωλογικός σχηματισμός με πετρώματα 200.000.000 ετών, που σήμερα συνιστά το μεγαλύτερο εθνικό πάρκο του Ισραήλ.

** Περιοχή στον Νότιο της Ιορδανίας, στην οποία έχουν ανακαλυφθεί πολλές προϊστορικές επιγραφές.

γραφία, λοιπόν, μετέβαλε τη χώρα στην οποία ζούσαν κάποτε οι Παλαιστίνιοι.

Για τους Ισραηλίτες* διακυβεύονταν πολλά και καταναλώθηκε πολλή ενέργεια στην προσπάθεια να χτίσουν το νέο, ισραηλοεβραϊκό έθνος, σε μια γη η οποία κατά μεγάλο μέρος ανήκε σε άλλον λαό, τους Παλαιστίνιους Άραβες. Όμως, ενώ για τους Ισραηλινούς Εβραίους αυτό συνιστούσε αποστολή, για τους Παλαιστίνιους ήταν μια άλλη ιστορία.

Για τους αποστερημένους ήταν μια εποχή σύγχυσης. Πάνω από 700.000 Παλαιστίνιοι, οι οποίοι είχαν αναγκαστεί να εκπατριστούν κατά τη διάρκεια και μετά τον πόλεμο του 1948, έπρεπε να μάθουν να επιβιώνουν έχοντας χάσει τη γη τους, τις περιουσίες τους και αλλάζοντας

* Η λέξη «Ισραηλίτης» είναι συνώνυμη του «Εβραϊός». Όταν μιλάμε για τον λαό του Ισραήλ (αν και η αυθεντική εβραϊκή έκφραση είναι «Γιοι του Ισραήλ»), δηλαδή τους Ισραηλίτες, αναφερόμαστε στη θρησκευτική και εθνική ομάδα που συνιστούσε το αρχαίο βασίλειο του Ισραήλ, και είναι ο λαός του Μωυσή, του Σολομώντα και του Ιησού. Μετά τη διασπορά των ρωμαϊκών χρόνων, ο όρος έχασε το εθνικό νόημά του και σήμερα περιγράφει αποκλειστικά τους πιστούς της εβραϊκής θρησκείας στον μη αγγλόφωνο κόσμο. Αντίθετα, στον αγγλόφωνο κόσμο, ο όρος είναι αδόκιμος και αναφέρεται αποκλειστικά στον βιβλικό λαό, και όχι στους σύγχρονους Εβραίους. Εν ολίγοις, Ισραηλίτης είναι αυτός που ανήκει στην εβραϊκή κοινότητα και θρησκεία. Το χρησιμοποιούμε εδώ μεταφραστικά, αφού ακόμα δεν είμαστε στη φάση συγκρότησης του κράτους του Ισραήλ.

τον τρόπο ζωής τους. Για την παλαιστινιακή μειονότητα η οποία κατάφερε να παραμείνει στα χωριά και στις πόλεις που έγιναν το κράτος του Ισραήλ ήταν επίσης μια μπερδεμένη εποχή, ειδικά όταν αναγκάστηκε να γιορτάσει την ημέρα ανεξαρτησίας σε μια χώρα την οποία είχαν σφετεριστεί.

Αυτή η κατάσταση απεικονίστηκε μέσω της σάτιρας και του αυτοσαρκαστικού χιούμορ από τον ηθοποιό Σαλίμ Ντάου (Salim Dau)* στο έργο του *Sag Salem*, όπου περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο οι Παλαιστίνιοι στο Ισραήλ διδάσκονταν στο σχολείο τον ίδιο μύθο που ανέθρεψε γενιές Ισραηλινών Εβραίων, δηλαδή ότι πολέμησαν και κέρδισαν την ανεξαρτησία τους από τους Βρετανούς. Κάτι που όχι μόνο αρνείται την ύπαρξη των Παλαιστίνιων Αράβων, από τους οποίους αποσπάστηκε η γη, αλλά επιπλέον πλαστογραφεί την Ιστορία, αφού δεν αποδίδει ορθά τον ρόλο της βρετανικής παρέμβασης στη δημιουργία του Ισραήλ, κυρίως μέσω της Διακήρυξης Μπάλφουρ του 1917, και τους όρους διοίκησης της Βρετανικής Εντολής στην Παλαιστίνη. Επιπλέον, με έναν μάλλον ιδιότυπο τρόπο τοποθετεί το Ισραήλ ανάμεσα στα έθνη που αντιπάλωσαν τον ιμπεριαλισμό και κατέκτησαν την ανεξαρτη-

* Ενοσάρκωσε και τον Μοχάμεντ Αλ-Φαγιέντ (Mohamed Al-Fayed) στις σεζόν 5 και 6 της σειράς «The Crown».

σία τους από τους αποικιοκράτες. Ο Σαλίμ Ντάου και οι συγχωριανοί του γνώριζαν ότι είχαν γίνει πολίτες ενός νέου κράτους, του οποίου θα έπρεπε να γιορτάζουν την ημέρα ανεξαρτησίας, διαφορετικά θα αντιμετώπιζονταν με καχυποψία.

Αυτό που διαπίστωνε ο νεαρός Σαλίμ είναι ότι στους συγχωριανούς του δεν επιτρεπόταν η επιστροφή στα σπίτια τους, και όταν το επιχειρήσαν τους αποκάλεσαν «εισβολείς». Ήταν, άραγε, η προσπάθειά τους να γυρίσουν εκεί όπου είχαν περάσει όλη τους τη ζωή μια πράξη δολιοφθοράς; Και πόσο περίεργο θα ήταν, αλήθεια, για εκείνους που είχαν μόλις χάσει τα πάντα να καταπιούν την περηφάνια τους και να γιορτάσουν την ημέρα ανεξαρτησίας της χώρας η οποία είχε προκαλέσει τη *Νάκμπα*...

Σε ένα ανέβασμα του έργου του στο Πολιτιστικό Μέγαρο στη Ραμάλα, το καλοκαίρι του 2013, ο Σαλίμ μάς προσέφερε μια διαφορετική οπτική. Με σατιρικό ύφος ενημέρωσε εμάς, το κοινό της Ραμάλας, ότι η μοναδική στιγμή στην οποία αυτός και οι συγχωριανοί του ένιωσαν ελεύθεροι ήταν η Ημέρα Ανεξαρτησίας του Ισραήλ, όταν είχαν ρεπό από τη δουλειά. Οι γυναίκες ετοιμάζαν το φαγητό και, κατόπιν, όλοι στοιβάζονταν στα αυτοκίνητα –καθώς δεν υπήρχαν εισιτήρια για πάρκινγκ εκείνη τη μέρα–, και πήγαιναν για πικ νικ, επευφημώντας και τραγουδώντας δυνατά όταν περνούσαν κοντά από περιπολικό. Έφταναν

νωρίς στη λίμνη Τιβεριάδα, στο Βόρειο Ισραήλ, άνοιγαν τα χαλιά τους κοντά στο νερό και άναβαν φωτιές για μπάμπεκιου, τραγουδούσαν και χόρευαν διαρκώς. Όπως το περιέγραφε ο ίδιος, «κάθε χρόνο, λίγοι άνθρωποι πνιγόταν. Γιατί όχι; Οι Άραβες πνιγόμαστε στην ανεξαρτησία τους. Το απόγευμα ήμασταν στενοχωρημένοι και αισθανόμασταν άσχημα καθώς έπρεπε να γυρίσουμε σπίτι. Εκείνη τη στιγμή τελείωνε η ελευθερία μας [...] ώστε η ελευθερία των άλλων, που είναι η δημοκρατία, να ξεκινήσει». Αυτή την τελευταία φράση ο Σαλίμ την έλεγε δυνατά, σαν να φώναζε σύνθημα.

Την ώρα που αυτός και άλλοι περίπου 160.000 Παλαιστίνιοι, οι οποίοι είχαν καταφέρει να παραμείνουν στα εδάφη που συγκρότησαν το Ισραήλ, έπρεπε να τα βάλουν με το ιδιότυπο καινούργιο πεπρωμένο τους, η γενιά των Παλαιστινίων που γεννήθηκε στη Δυτική Όχθη μετά το 1948, στην άλλη πλευρά της «γραμμής ανακωχής» ή της «πράσινης γραμμής»,* υπό την κυριαρχία της Ιορδανίας, κυριολεκτικά αγνοούσε όσα συνέβαιναν στο γειτονικό Ισραήλ.

* Αναφορά στις συμφωνίες ανακωχής του 1949 ανάμεσα σε Αίγυπτο, Λίβανο, Ιορδανία, Συρία και Ισραήλ, που έθεσαν τέλος στις διενέξεις του 1948 και όρισαν τις –όχι επίσημες– συνοριακές «πράσινες», όπως ονομάστηκαν, γραμμές ανάμεσα στο κομμάτι της Γάζας που κατέχουν η Ιορδανία και το Ισραήλ και, αντίστοιχα, στο κομμάτι της Γάζας που κατέχουν η Αίγυπτος και το Ισραήλ.

Το πιο εξωφρενικό σε αυτή τη νέα ιστορία είναι ότι, πριν από την «επιστροφή» των εξόριστων Εβραίων, υπήρχε μια γη στην οποία δεν ζούσαν άνθρωποι. Οι Παλαιστίνιοι που έτυχε να διαβιούν εκεί έφτασαν μόνο όταν ξεκίνησε ο πρώτος σιωνιστικός αποικισμός, γιατί δημιούργησε οικονομικές ευκαιρίες για εκείνους. Στην ίδια εξιστόρηση, η γη παρέμενε σε αγρανάπαυση, μια στέρφα έρημος που περίμενε επί 2.000 χρόνια τους πραγματικούς ιδιοκτήτες της, τους Εβραίους, να επιστρέψουν και να την κατοικήσουν ξανά. Δεν αποτελεί σύμπτωση ότι αυτό είναι το αφήγημα κάθε αποικιοκρατία στην Ιστορία.

Όσο γελοία κι αν ακούγονται, τα παραπάνω ήταν ευρέως διαδεδομένα εκείνη την εποχή και εξακολουθούν να προπαγανδίζονται. Το ακόμα πιο περίεργο είναι ότι γίνονται αποδεκτά από την πλειονότητα της παγκόσμιας κοινής γνώμης. Δεν υπάρχει εβραϊκός όρος που να αποδίδει τη μεγάλη καταστροφή την οποία προκάλεσε το ισραηλινό κατεστημένο, που οι Παλαιστίνιοι περιγράφουμε με τη λέξη *Νάκμπα*. Ακόμα και πρόσφατα, η εκδήλωση μνήμης για τη *Νάκμπα* στο Ισραήλ κηρύχθηκε παράνομη διά νόμου. Επιμένοντας στη δική του εκδοχή της αλήθειας στη συνάντησή του με τον Γάλλο πρόεδρο Εμανουέλ Μακρόν στο Παρίσι, τον Δεκέμβριο του 2017, ο Ισραηλινός πρωθυπουργός Μπέντζαμιν Νετανιάχου (Benjamin Netanyahu) δήλωσε, πριν προσέλθει στο διαπραγματευ-

τικό τραπέζι, ότι οι Παλαιστίνιοι πρέπει να αναγνωρίσουν την «ιστορική πραγματικότητα» πως η Ιερουσαλήμ είναι η πρωτεύουσα του Ισραήλ για 3.000 χρόνια, επικαλούμενος τη Βίβλο.

Το γεγονός ότι οι Παλαιστίνιοι θα έπρεπε να αποδεχθούν αυτή την ιστορική μασκαράτα ως προϋπόθεση για την επίτευξη ειρήνης επιβεβαιώνει πως ακόμα και ο πλέον παράλογος ορισμός της πραγματικότητας δίνεται από εκείνους που διαθέτουν την ισχύ. Για σχεδόν 57 χρόνια, το Ισραήλ είχε τη δύναμη να απορρίπτει τους κοσμικούς νόμους των κρατών, την Τέταρτη Σύμβαση της Γενεύης του 1949, για τις κατεχόμενες παλαιστινιακές περιοχές, περιλαμβανομένης της Ανατολικής Ιερουσαλήμ –όλες αναγνωρισμένες ως κατεχόμενες από την κοινότητα των εθνών–, επικαλούμενο τη Βίβλο.

Στις 5 Νοεμβρίου 2018, ο Νετανιάχου δήλωσε: «Η ισχύς είναι το σημαντικότερο στοιχείο στην άσκηση εξωτερικής πολιτικής. Τα περί κατοχής είναι ανοησίες. Ισχυρά κράτη έχουν επιδοθεί στην κατοχή και τη μεταφορά πληθυσμών, αλλά κανείς δεν το αναφέρει».²

**ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΙΣΡΑΗΛ ΔΕΝ ΜΠΟΡΕΙ ΝΑ ΔΕΧΤΕΙ
ΤΗΝ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ ΚΑΙ ΤΟΝ ΛΑΟ ΤΗΣ ΩΣ ΙΣΟΤΙΜΟΥΣ,
ΩΣ ΣΥΝΟΔΟΙΠΟΡΟΥΣ ΣΤΟΝ ΔΡΟΜΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΙΡΗΝΗ;**

**ΤΙ ΣΗΜΑΙΝΕΙ Ο ΠΟΛΕΜΟΣ ΣΤΗ ΓΑΖΑ ΓΙΑ ΤΟ ΜΕΛΛΟΝ
ΤΩΝ ΔΥΟ ΧΩΡΩΝ;**

Από την ίδρυση του κράτους του Ισραήλ το 1948, τη Nakba (την «καταστροφή», όπως την αποκαλούν οι Παλαιστίνιοι), έγιναν πολλές προσπάθειες για να επικρατήσουν σχέσεις ειρήνης και ισοτιμίας μεταξύ Παλαιστίνης και Ισραήλ – μετά τον πόλεμο των έξι ημερών το 1967, τις Συμφωνίες του Όσλο, ακόμα και μετά τον πόλεμο που ξεκίνησε στις 7 Οκτωβρίου 2023. Κάθε προσπάθεια όμως υπονομεύτηκε από το Ισραήλ, γι' αυτό και η κατάσταση στη Δυτική Όχθη είναι αφόρητη και η γενοκτονία στη Γάζα συνεχίζεται.

Στο βιβλίο αυτό ο Παλαιστίνιος Raja Shehadeh, δικηγόρος και ακτιβιστής για τα ανθρώπινα δικαιώματα, καταθέτει την προσωπική του μαρτυρία για την κατανόηση της ισραηλινο-παλαιστινιακής σύγκρουσης, ενώ διερευνά τι πήγε στραβά και γιατί, αλλά και πώς τα πράγματα θα μπορούσαν να είναι διαφορετικά. Γιατί ο άνθρωπος από τη φύση του μπορεί να παρασύρεται από προκαταλήψεις, στην περίπτωση όμως της Παλαιστίνης και του Ισραήλ, όπως υποστηρίζει σθεναρά ο βραβευμένος συγγραφέας, τα δύο έθνη μπορούν να συνυπάρξουν με γνώμονα το αμοιβαίο συμφέρον.

**Ένας από τους σπουδαιότερους
συγγραφείς της Παλαιστίνης.**

The Observer

ISBN: 978-618-03-4105-8

9 786180 341058

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. ΜΗΧ/ΣΗΣ 84105

metaixmio.gr

ΔΙΑΘΕΣΙΜΟ
ΚΑΙ ΣΕ
e-book